

För ett mänskligare liv

Landstingspolitiskt valmanifest 2010

Kristdemokraterna i Jönköpings län

Trygg och säker vård

2006 gav väljarna Kristdemokraterna, Moderaterna, Centerpartiet och Folkpartiet mandat att leda och utveckla Landstinget i Jönköpings län. Vi har kortat väntetiderna, infört vårdval, utvecklat vården och tagit ekonomiskt ansvar. Landstinget i Jönköpings län är välskött och erbjuder vård av hög kvalitet enligt Öppna jämförelser. Trots de fina resultaten finns det områden att utveckla och förbättra för att kunna ge alla patienter en trygg och säker vård.

Hälso- och sjukvården ska utgå från att varje människa är unik och att alla personer har samma absoluta och okränkbara värde. Den solidariskt finansierade hälso- och sjukvården är välfärdens kärna och ska vara behovsstyrd. Den ska kännetecknas av värdighet, gott bemötande, kvalitet och tillgänglighet. Vården och omsorgen måste ha en helhetssyn på människan som tar hänsyn till kroppsliga, själsliga, sociala och andliga behov.

För Kristdemokraterna är det viktigt att patienterna själva får vara med och bestämma så mycket som möjligt om sin vård, friheten att själv välja vilken vårdgivare man vill gå till är grundläggande. Det är också viktigt att de offentligt finansierade vårdgivarna får så stor frihet som möjligt att forma sin egen verksamhet och att ta ett reellt ansvar för sin egen ekonomi. Ett effektivt sätt att både stärka patientens ställning och att ge vårdgivarna klara spelregler är att låta pengarna följa patienten. Att utveckla ekonomiska ersättningsystem som bygger på denna princip är en viktig pusselbit för en bättre fungerande vård.

Vi står inför stora utmaningar. Många av dem är positiva, som att vi lever längre och har mer avancerade behandlingsmetoder för att bota eller lindra. Samtidigt behöver vi hantera våra gemensamma resurser på bästa och mest effektiva sätt. De kommande åren måste vi ta diskussionen om vårdens avgränsningar, prioriteringar och finansiering för att trygga en säker vård även i framtiden.

För mandatperioden 2011-2014 kommer Kristdemokraterna att prioritera följande områden:

- ✓ Hälsa för livet – fokus på det förebyggande arbetet
- ✓ Vård på patientens villkor – respekt och frihet att välja
- ✓ Den goda vården – kvalitet och patientsäkerhet ger trygghet
- ✓ God ekonomisk hushållning – god vård och goda arbetsförhållanden
- ✓ Regional utveckling – för tryggad välfärd

Vi är beredda att ta ett fortsatt ledningsansvar för Landstinget i Jönköpings län tillsammans med de tre allianspartierna.

Hälsa för livet – fokus på det förebyggande arbetet

Förbättrade levnadsvillkor har resulterat i en förbättrad allmänhälsa och ökad medellivslängd i Sverige. Samtidigt ser vi en negativ trend med ökad ohälsa när det gäller exempelvis psykisk ohälsa bland unga och äldre. En annan känd hälsorisk är den oroande utvecklingen med ökat stillasittande och osunda matvanor. Detta har lett till effekter i form av ökad fetma, diabetes och benskörhet. Ett allvarligt problem, inte minst bland ungdomar, är bruket av tobak och alkohol och användandet av droger som utgör ett stort hot mot en förbättrad allmänhälsa.

Varje person har ett ansvar för sin egen hälsa. Politiken ska inriktas på att främja den enskildes engagemang, ansvar och möjligheter att främja en god hälsa. Särskilt angeläget är det att främja ungas förmåga och möjligheter att forma ett hälsosamt liv. De vanor som grundläggs tidigt i barndomen har stor betydelse för hälsan under hela livet.

Inrätta familjecentraler i alla kommuner

Grunden i det förebyggande arbetet för ett hälsosamt liv är att ge goda förutsättningar för föräldraskapet. Här har uppbyggnaden av familjecentraler en viktig funktion med stöd och rådgivning. En familjecentral är en mötesplats för barnfamiljer. Familjecentralens verksamhet ska medverka till att stärka barnfamiljernas nätverk, stärka föräldrar i sin föräldraroll och samordna stödet till barnfamiljerna. Det ska finnas minst en familjecentral i varje kommun och detta är ett gemensamt ansvar för landsting och kommun.

Utveckla ungdomsmottagningarna

Som speciellt stöd till ungdomar ska det i varje kommun finnas en fullvärdig ungdomsmottagning som kan erbjuda insatser av medicinsk, social och psykologisk karaktär utifrån en helhetssyn på ungdomar och deras problemformuleringar. Personalen ska ha en bred yrkeskunskap som svarar mot de problem som ungdomarna förväntas söka för. Arbetet ska omfatta uppsökande, förebyggande och behandlande insatser. Detta är ett gemensamt ansvar för landsting och kommun.

Förebygg ohälsa bland äldre

Fallolyckor, bristande sociala nätverk och felmedicinering skapar onödigt stort lidande bland äldre. Särskilda hälsofrämjande insatser behövs för att förebygga lidande och minska behovet av vård och omsorg. I samarbete mellan kommuner och landsting ska alla över 75 år erbjudas förebyggande hembesök för att förebygga ohälsa. Vården bör bättre anpassas till de äldres behov genom att öka den geriatriska kompetensen vid vårdcentralerna.

Utveckla hälsocentraler

Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder ska ges ett större utrymme inom ramen för den dagliga hälso- och sjukvården. För att klara det förebyggande arbetet bör denna del inom primärvården stärkas och vårdcentralerna utvecklas till hälsocentraler som, förutom primärvård, erbjuder lättillgänglig, effektiv och livsstilsrelaterad vägledning.

Stimulera den ideella sektorn

En förutsättning för ett framgångsrikt förebyggande arbete är en väl utvecklad samverkan mellan samhällets olika organisationer. Idrottsutövning, kultur, engagemang och gemenskap i föreningar kan alla ha en hälsofrämjande effekt och bedrivs till stor del av ideella organisationer.

Fysisk aktivitet har både hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande egenskaper och en ökning av den fysiska aktiviteten tillhör de åtgärder som har den största positiva effekten på hälsa. Jämfört med hela befolkningen har åldersgruppen 75 år och äldre en högre grad av stillasittande fritid och en lägre andel fysisk aktivitet.

Den ideella sektorn bör därför erbjudas stimulansmedel för att t ex arrangera anpassade motionsaktiviteter för äldre.

Kultur och hälsa

Kultur har stor betydelse för ett gott liv, både som upplevelse och genom eget skapande. Kultur i dess olika former är hälsofrämjande och rehabiliterande. Det blir allt vanligare att kultur används i vården. Precis som fysisk aktivitet skrivs ut på recept bör försök göras med att skriva ut kultur på recept.

Kristdemokraterna anser att

- ✓ **det ska finnas minst en familjecentral i varje kommun.**
- ✓ **det ska finnas en fullvärdig ungdomsmottagning i varje kommun.**
- ✓ **frivilligorganisationernas roll i folkhälsoarbetet är viktigt att stödja.**
- ✓ **vårdcentralerna ska utvecklas till hälsocentraler.**
- ✓ **alla över 75 år ska erbjudas hembesök för att förebygga ohälsa.**
- ✓ **landstinget ska genomföra ett projekt med att skriva ut kultur på recept.**

På patientens villkor – respekt och frihet att välja

Hälso- och sjukvårdens främsta uppgift är att erbjuda en behovsanpassad, tillgänglig och effektiv vård av god kvalitet med ett gott bemötande, som ger patienten trygghet. I händelse av sjukdom ska alla människor känna trygghet och tillit till att den offentligt finansierade vården står till förfogande och kan möta behoven.

Ryhovs sjukhus, Högländssjukhuset och Värnamo sjukhus ska bibehållas och utvecklas som akutsjukhus och ska genom väl fungerande samverkan erbjuda länets invånare en lättillgänglig länssjukvård.

Vårdval sätter patienten i fokus

Införandet av vårdval i primärvården stärker patientens ställning, ökar mångfalden och utbudet i vården och gör primärvården till en mer attraktiv arbetsplats. Patientens rätt att välja innebär också möjligheten att välja bort vård som inte fungerar vilket innebär att vårdvalet också blir en kvalitetshöjande reform. Genom vårdvalet där ersättningen följer patienternas val ("vårdvalspeng"), förtydligas och förstärks patienternas valmöjligheter.

För att ytterligare stärka patientens ställning och ge större möjlighet att välja vårdgivare bör vårdvalet utökas till att gälla all öppenvård d v s hälso- och sjukvård som ges till patient som inte är inskriven vid vårdenhet på sjukhus. Vi vill även stärka patienternas rätt vad gäller val av hjälpmedel genom att införa fritt val av hjälpmedel.

Den ökade mångfalden inom behandlingsmetoder och driftformer inom vården kräver att patienten får större kunskap att utnyttja sina valmöjligheter. Grupper som äldre med flera diagnoser (multisjuka äldre), personer med psykisk funktionsnedsättning m fl kan ha svårigheter i att fullt ut kan nyttja denna valfrihet. Därför behöver dessa grupper extra stöd och hjälp för att kunna koordinera sin vård.

Utveckla vårdgarantin

Som patient vill man vara säker på att man kan få vård när man behöver det. Det skapar trygghet. Målsättningen måste vara att vård ska ges utan onödig fördröjning. Det kräver ett fortsatt målmedvetet, aktivt och strategiskt arbete. Ett viktigt arbete för att förbättra vården är att minska de sk ledtiderna mellan läkarbesök och behandling. Det handlar exempelvis om röntgen och laboratorieundersökningar som därför omfattas av vårdgarantin. En vårdgaranti införs på akutmottagningarna, vilket innebär att man som patient inte ska behöva tillbringa mer än fyra timmar på akuten.

Det är viktigt att säkerställa att multisjuka och kroniskt sjuka inte behöver vänta i onödan på återbesök, då återbesök inte omfattas av vårdgarantin.

Palliativ vård – vård i livets slutskede

Alla har rätt att få ett värdigt avslut av livet och att leva hela livet. Den avancerade hemsjukvården behöver därför utvecklas. Som ett alternativ till vård i hemmet bör samhället erbjuda hospis. Det är viktigt att alla får en kvalificerad palliativ vård och att anhöriga kan

delta i vården. De palliativa teamen behöver stärkas och det ska finnas tillgång till läkarmedverkan dygnet runt.

Cancervården

Under 2008 antogs en cancerplan för att strategiskt förbättra, stärka och säkra en god cancervård för länets invånare. Parallellt med den regionala cancerplanen har en nationell cancerstrategi arbetats fram. Det är viktigt med förebyggande insatser, tidig diagnos och behandling för att kunna bota cancer. Cancerplanen genomförs stegvis.

Psykiatri

Många drabbas någon gång i livet av psykisk ohälsa. Psykisk ohälsa håller på att utvecklas till ett stort folkhälsoproblem och användningen av psykofarmaka har ökat. Det är viktigt att vård och stöd sätts in i ett tidigt skede. Det finns stora brister i ansvaret för psykiskt sjukas vårdbehov, hjälpmedel och andra stödinsatser. Samverkan mellan psykiatri, missbruksvård och socialtjänst är ett område som måste fungera bättre. Allt för många ”hamnar mellan stolarna” och det är inte acceptabelt. De ideella organisationernas roll i det psykosociala arbetet är mycket betydelsefullt.

Arbetet med att förebygga suicid (självmod) måste förstärkas. Vi vill se en nollvision för suicid.

Vi anser att staten skall ta det finansiella ansvaret för den rättspsykiatriska vården.

Utveckla barn- och ungdomspsykiatri (BUP)

Vi vill betona vikten av att det finns snabb och tillgänglig kompetens för barn med psykisk ohälsa och även för barn i familjer som drabbas av psykisk ohälsa. Särskilt bör man uppmärksamma ensamkommande flyktingbarns behov av psykiatriskt stöd. Samarbetet mellan elevhälsovård och BUP ska förbättras och utvecklas. Det är viktigt med tidiga insatser för barn med en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning så att de kan få rätt stöd och hjälp för att klara skolgång etc.

Tandvården

Det är viktigt att satsa på det förebyggande tandhälsoarbetet. Den uppsökande tandvården måste fungera på ett bra sätt. Mobila tandvårdsenheter ska användas mer för att stärka tillgängligheten till tandvård.

Kristdemokraterna anser att

- ✓ **vårdvalet ska utvecklas till att omfatta all öppenvård.**
- ✓ **vård ska ges utan onödig fördröjning.**
- ✓ **samarbetet mellan elevhälsovården och BUP måste stärkas och utvecklas.**
- ✓ **den palliativa vården ska utvecklas och stärkas**
- ✓ **arbetet med en nollvision för suicid (självmod) ska stärkas**
- ✓ **fritt val av hjälpmedel införs**

Den goda vården – kvalitet och patientsäkerhet ger trygghet

För att uppnå bästa tänkbara vårdkvalitet krävs ett kontinuerligt och systematiskt utvecklings- och förbättringsarbete. Med kvalitet avses såväl medicinska resultat, flödet i vårdkedjan som den patientupplevda kvaliteten. Det skapar trygghet. Ett gott bemötande är A och O för en god och säker vård. Ett hjälpmedel för kompetensutveckling gällande värdegrund, bemötande och prioriteringar i vården är den etiska verktygslådan.

Med systematiska kunskapssammanställningar, nationella riktlinjer och öppna och transparenta jämförelser av vårdens resultat blir förutsättningarna för en kunskapsbaserad vård allt bättre. De nationella kvalitetsregistren är en viktig komponent i arbetet med att både bygga och sprida kunskap om effektiva behandlingsåtgärder.

Det är inte acceptabelt att var tionde patient drabbas av en skada i vården. De vanligaste vårdskadorna är infektioner och skador på inre organ och de inträffar vid kirurgiska ingrepp och i samband med läkemedelsbehandling. Läkemedelsrelaterade problem är en relativt stor anledning till att äldre människor tas in akut på sjukhus. När säkerhet och kvalitet brister är detta ofta uttryck för bristande processer och rutiner. Därför måste vården utveckla säkra system för att minimera de mänskliga fel och misstag som leder till att patienter kommer till skada. Målsättningen måste vara en nollvision mot vårdskador. Vårdskador betyder både mänskligt och ekonomiskt lidande för den som drabbas och för vården innebär det stora ekonomiska kostnader som hade kunnat användas till annan vård.

Patientsäkerhet handlar om systematisk kvalitetsutveckling som sker genom att lära från egna och andras positiva exempel och gjorda misstag. Vår ambition är att Landstinget i Jönköpings län ska vara världsledande i patientsäkerhet. Qulturum och Futurum spelar en viktig roll i förbättringsarbetet och kompetensutvecklingen av landstingets medarbetare.

I en väl fungerande vårdorganisation är det viktigt med en aktiv dialog mellan politiker och vårdpersonal. Medvetenheten och kostnadsansvaret måste flyttas närmare de som berörs av besluten. Det görs prioriteringar dagligen och det är viktigt att föra en öppen dialog om hur och av vem prioriteringar görs.

Kristdemokraterna anser att

- ✓ **arbetet med säkrare läkemedelsförskrivning och läkemedelsgenomgång måste stärkas.**
- ✓ **en nollvision mot vårdskador ska tas fram.**
- ✓ **Landstinget i Jönköpings län ska vara världsledande i patientsäkerhet.**
- ✓ **det behövs en ökad tydlighet i prioriteringsarbetet.**

God ekonomisk hushållning – god vård och goda arbetsförhållanden

God ekonomisk hushållning handlar om att hushålla med våra gemensamma resurser på bästa sätt. För att kunna erbjuda en god vård även i framtiden krävs att ekonomin kännetecknas av långsiktighet och uthållighet med klara och tydliga finansiella mål. Verksamheten ska vara kostnadseffektiv och pengarna ska följa patienten i högre utsträckning. Samverkan och helhetssyn mellan vårdgivare krävs för att garantera en god vård, men också för att effektivt ta tillvara personal, lokaler och utrustning. Utvecklings- och kvalitetsarbetet är en nyckel till fortsatt positiv utveckling av Landstinget i Jönköpings län.

Varje generation bör bära kostnaderna för den service som den beslutar om och själv konsumerar. Ambitionen är att skattesatsen ska vara oförändrad kommande mandatperiod.

Personalpolitik - en god arbetsgivare

Landstinget i Jönköpings län är en attraktiv arbetsgivare, vilket är en avgörande förutsättning för att kunna erbjuda länets befolkning vård och andra tjänster. Det ska Landstinget fortsätta att vara!

Med växande vårdbehov kommer personalförsörjningsfrågorna att vara av avgörande betydelse för landstingets möjligheter att klara sitt uppdrag. För att möta morgondagens personalbehov är det viktigt med långsiktiga rekryteringsplaner. Utbildning och kompetensutveckling är av stor betydelse. Kunskapen sitter i duktiga medarbetare. Möjligheten att kombinera sin tjänst med forskning ska uppmuntras.

Kristdemokraterna anser att

- ✓ **god ekonomisk hushållning garanterar en god vård.**
- ✓ **skattesatsen ska vara oförändrad under mandatperioden.**
- ✓ **vårdens resurser ska fördelas efter vårdbehov och pengarna följa patienten.**
- ✓ **det är viktigt att prioritera kompetensutveckling för medarbetarna.**
- ✓ **det är viktigt med långsiktiga rekryteringsplaner.**

Regional utveckling – för tryggad välfärd

Ett attraktivt län är en förutsättning för hållbar ekonomisk utveckling och välfärd. Företagande, utbildnings möjligheter, ett rikt kulturliv och turism är viktiga delar för att stärka den regionala utvecklingen. Bra och fungerande kommunikationer med en väl utbyggd kollektivtrafik bidrar till regional utveckling.

En regionkommun där Jönköpings län ingår bildas inför valet 2014 med verksamhetsstart januari 2015 och utgörs sannolikt av ett större geografiskt område än nuvarande län.

Demokrati

Demokratin kan aldrig tas för given och därför måste vi ständigt värna om vår demokrati som bygger på öppenhet, dialog och inflytande. Subsidiaritetsprincipen är bärande och innebär att samhällsgemenskapen byggs underifrån och uppåt och att beslut ska fattas på lägsta ändamålsenliga nivå. Det civila samhället med folkrörelserna och studieförbunden är grundpelare i detta viktiga arbete. Särskilda insatser bör inriktas på att få fler ungdomar engagerade och delaktiga i det politiska samtalet. Det är viktigt att använda nya medier för en dialog mellan medborgare och politiker. Medborgardialogen utvecklas.

Utbildning

De utbildningar som bedrivs vid Landstingets Naturbruksgymnasier och folkhögskolor ska vara av hög kvalitet och bidra till länets utveckling. Inte minst kan folkhögskolorna fungera som ett regionalt resurscentrum för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Miljö

En hållbar utveckling med ekologiskt, ekonomiskt och socialt ansvarstagande är ledande för miljöarbetet inom landstinget och kräver ett aktivt och målmedvetet arbete från såväl politiker som anställda inom landstinget. Genom att stimulera enskilda insatser kan ett än bättre miljötänkande spridas i landstingets olika verksamheter

Internationellt

I en allt mer global värld är det viktigt att Landstinget som en viktig och stor regional aktör deltar på den internationella arenan för erfarenhets- och kunskapsutbyte, men även vad gäller frågor som bistånd och utveckling.

Kollektivtrafik

Goda kommunikationer är en viktig förutsättning för länets utveckling. En väl fungerande och tillgänglig kollektivtrafik är av stor betydelse för invånarnas arbetsresor, men även för resor till sjukvård, utbildning, handel, föreningsliv, nöjen och rekreation. Hänsyn ska tas till miljöaspekten vid planering av kollektivtrafik.

Kultur

Alla människor har behov som inte kan fyllas av materiella tillgångar. För att leva ett gott liv krävs relationer, gemenskap med andra och en andlig dimension. Att värna om människans inre liv är därför lika självklart för kristdemokraterna som att garantera hennes materiella

behov. Vi menar att kulturen utgör en avgörande del i människors tillvaro. Genom kulturen kan människor utvecklas och finna mening i tillvaron. Forskning har visat att kulturella upplevelser även gör människor fysiskt friskare. Att värna kulturen är därför en grundläggande uppgift för politiken.

Ett rikt kulturliv är viktigt för den regionala utvecklingen och stärker regionens attraktivitet. Folkbildningen är viktiga kulturaktörer. En större andel av kulturmedlen bör gå till s k fria grupper. Det nya Scenkonstens hus i Jönköping kommer att bidra till utvecklingen av kulturlivet i länet och det ska vara ett hus som sjuder av liv och rörelse.

Barn och ungdomars tillgång till kultur, både som eget skapande och upplevelser ska prioriteras. En skolkulturgaranti som ger barnen två professionella kulturarrangemang per läsår införs i samverkan mellan landsting och kommuner.

Kristdemokraterna anser att

- ✓ **subsidiaritetsprincipen ska värnas.**
- ✓ **Medborgardialogen ska utvecklas.**
- ✓ **Studieförbundens roll som demokrati- och kulturbärare ska stödjas.**
- ✓ **det är viktigt att främja ett rikt kulturliv i hela länet**
- ✓ **Landstinget i Jönköpings län ska vara en aktiv aktör på den internationella arenan.**
- ✓ **planeringen av kollektivtrafiken ska präglas av stor tillgänglighet och miljömedvetenhet.**
- ✓ **en skolkulturgaranti ska införas i samverkan mellan landsting och kommuner.**
- ✓ **ett aktivt och målmedvetet arbete beträffande miljöfrågorna ska prägla landstinget**